Journal for Sygeplejevidenskab
Fag | Disciplin | Fagkundskab

RESUME AF FORSKNINGS ARTIKEL

Pedersen ML, Birkeland S, Gildberg FA. Rapid tranquillisation use in adult mental health inpatient settings: an analysis of Danish complaints. In: Journal of Forensic Psychiatry & Psychology. 2026. DOI: 10.1080/14789949.2026.2651185

En analyse af klagesager om brugen af akut beroligende tvangsmedicin i voksenpsykiatrien

Martin Locht Pedersen. Sygeplejerske, Cand.cur., Ph.d.-studerende, Retspsykiatrisk Forskningsenhed Middelfart, Institut for Regional Sundhedsforskning, Syddansk Universitet & Psykiatrisk Afdeling Middelfart, Sygehus Lillebælt, Region Syddanmark. martin.locht.pedersen@rsyd.dk

Resumé

Introduktion

Brugen af akut beroligende tvangsmedicin (ABT) er udbredt i voksenpsykiatrien. Samtidig har en reduktion af tvangsmedicinering, længe været et internationalt mål. Et vigtigt udgangspunkt i arbejdet med at reducere brugen af akut beroligende tvangsmedicin, forbedre praksis og styrke retssikkerheden kan være at undersøge mulig ulovlig anvendelse af ABT. Dette studie havde til formål at undersøge ændringer over tid i brugen af ABT i voksenpsykiatrien på baggrund af klagesager fra *Det Psykiatriske Patientklagenævn* og *Det Psykiatriske Ankenævn*.

Metode

Alle offentliggjorte klagesager fra de to nævn i perioden 2018-2023 blev gennemgået, og data vedrørende ABT blev udtrukket. Data blev analyseret med deskriptiv statistik og indholdsanalyse.

Resultater

I alt blev 56 klagesager inkluderet med 74 episoder af ABT, svarende til 20,2% af alle klagesager i undersøgelsesperioden, hvilket gør ABT til en af de hyppigst påklagede tvangsforanstaltninger. I undersøgelsesperioden sås en stigning i antallet af klagesager med ABT, men andelen af omgjorte afgørelser faldt. ABT blev ofte vurderet som ulovlig på grund af eksempelvis utilstrækkelig dokumentation eller uoverensstemmelser i ordinationerne, mens godkendelse var mere sandsynlig, når den kliniske situation var tydeligt beskrevet i journalen. Lovgrundlaget for ABT var uændret i undersøgelsesperioden, men der ses tegn på, at tolkning og anvendelse har ændret sig over tid.

Konklusion

ABT er blandt de hyppigst påklagede tvangsforanstaltninger, og studiet viser ændringer over tid i tolkning og anvendelse af lovgrundlaget i klagesager. Der er behov for yderligere forskning for at opnå en dybere forståelse af sammenhængen mellem ABT og klagesager i voksenpsykiatrien, der kan understøtte forbedringer i praksis.

Implikationer for praksis

Systematisk og tydelig journaldokumentation kan reducere risikoen for ulovlig anvendelse af ABT. Styrket retssikkerhed bør være en integreret del af indsatser for at reducere brugen af ABT, hvor fokus på lovlighed og dokumentation kan bidrage til at forbedre både praksis og patienters rettigheder.

Projektet er støttet med en bevilling fra Novo Nordisk Fonden (NNF22OC0080419)